

Głos Pogranicza i Kanałów

Redakcja i ekspedycja: Opole ulica Augustyna (Augustinstr.) 5 — Telefon Oppeln 2266 — Adres: „Nowiny“, Oppeln O.-S. Postschliessfach 165 — Druk i nakład: „Nowiny“ Tow z o. p. — Konto czeku pocztowego we Wrocławiu: Breslau 69595 — Adres agentury w Złotowie: Flatow, Grenzmark, Rathausplatz 2 Manuskryptów nie zwracamy.

Wychodzi 6 razy w tygodniu pod nacz. redakcją J. Łangowskiego

Przedpłata na pocztę i u agentów (z odnośzeniem do domu) 1.70 mk. miesięcznie, — Cena pojedynczego numeru 10 fenigów — Zamówienia skutecznie się u listonosza najpóźniej do 25-go każdego miesiąca — Na pocztę, w ekspedycji (listownie) i w agenturze można zamawiać każdego czasu — (Verlagsort Oppeln O.-S.)

„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“!

Numer 291

Złotów, czwartek 22 grudnia 1938 r.

Rocznik 6

Arce Bożkowi odebrano paszport

i kartę graniczną — „Gestapo“ uniemożliwiła wiceprezesowi Dzielnicy I i członkowi Rady Naczelnej Zw. Pol. w N. wyjazd zagranicę

Przebłycki wigilijne wśród naszej braci

Więzień w celi więziennej! Cztery ciasne ściany jakby go przygnięć chciały. Jak tam duszno, jak tęskno, jak nieswojo! Gdzież to radosne słońce, które go przedtem pieściło, gdzie ten wietrzyk, z którym w zawody biegał, gdzie ta święta wolność, w której marzył i przehasał swe młode lata!? Martwota, nieczułość nim zawładnęły, tylko od czasu do czasu wyrwie się ze zbolalej piersi jęk ponury. O, kiedyż to się skończy? Godziny tu wiekiem — tak leniwo mijają.

Ale nareszcie już przebłysk na dalekim wschodzie, pierwsze promyki zorzy zwiastuje wschodzące słońce. Serce drga z radości, zapowiada się dzień piękny, rozkoszny. Nowe życie trysło w sercu nieszczęśliwego więźnia, kiedy zapowiedziano mu rychłe wyzwolenie.

Adwent — czyż nie przypomina nam więźnia, nad którym zawisła ostatecznie nadzieja wyzwolenia? Wszystko tu się składa jak gdyby na odosobnienie więzienne: ta martwota w przyrodzie, to skupienie wewnętrzne w życiu chrześcijańskim, ta ponurość, mroczność dni grudniowych, ta tęsknota, która zawładnęła duszą naszą — kładą piętno człowieka krępowanego, nieszczęśliwego na czoło nasze.

Piękny wyraz daje tym uczuciom Kościół, daje przede wszystkim Lud Polski w swych rzewnych pieśniach adwentowych. Jest to wołanie o ratunek, o swobodę, o wolność. Tydzień przedwigilijny jest tym przebłytkiem, zwiastującym lepsze jutro; dzień za dniem jaśniejszy, swobodniejszy nam w duszy, nie dbamy o to, co nas uciska. Pierwsza gwiazda wigilijna przyćmi wszelką gorę, wszystkich ból. Wtedy przy stole wigilijnym radosnym okiem spojrzmy na siebie, ściśniemy dłoń braterską, podzielmy się opłatkiem i — wierzymy — iskra Boża spadnie do serca naszego, nowy świat nam się otworzy, serdeczność, braterskość zawładnie sercami.

O, dobrze nam będzie, tak dobrze! Oby tak zawsze było, oby tak cały rok nowy było, sercem chcielibyśmy spełnić to życzenie, kładąc je na ten biały opłatek, ten symbol Boga narodzonego.

OPOLE. W poniedziałek tajna policja państwowa („Gestapo“) w Raciborzu odebrała kartę graniczną i paszport wiceprezesowi Dzielnicy I i członkowi Rady Naczelnej Związku Polaków w Niemczech p. Arce Bożkowi z Markowic. Jako powód podano przemówienie p. Bożka przed rozgłośnią radia katowickiego. — Rozchodzi się tu o sprawozdanie z przebiegu zjazdu Polek Śląska Opolskiego na Górze św. Anny w dn. 7 listopada br.

Odebraniem karty granicznej oraz paszportu uniemożliwiono p. Bożkowi całkowicie wyjazd do Polski i w ogóle zagranicę. P. Bożek zaprotestował przeciwko wyrządzonej mu krzywdzie i przeciw zdyskwalifikowaniu go — obywatela lojalnego i Polaka.

Niewątpliwie miarodajne czynniki nasze uczynią wszystko, aby reprezentantowi Ludu Polskiego na Śląsku Opolskim dopomóc do odzyskania pełni praw obywatelskich.

Fakt pozbawienia znanego przedstawiciela Ludu Polskiego możliwości wyjazdu do Polski jest wypadkiem wyjątkowym i wywołuje nasze największe zdziwienie. Nie znamy wypadku, aby zagranicą podobnie postępowano wobec czołowych reprezentantów mniejszości narodowych.

Odnaczenie holenderskiego przyjaciela Polski orderem Odrodzenia Polski

HAGA. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej poseł R. P. w Hadze dr. W. Babiński wręczył przewodniczącemu Towarzystwa Propagandowo-Kulturalnego Holendersko-Polskiego inżynierowi Bongaertowskiemu, byłemu ministrowi Komunikacji, odznaki komandorii z gwiazdą orderu Odrodzenia Polski. Dziękując za to odznaczenie, inż. Bongaerts podkreślił stałe dążenie

towarzystwa do zacieśniania i pogłębiania stosunków kulturalnych pomiędzy Holandią i Polską i zaznajamiania członków i sympatyków towarzystwa dorobkiem kulturalnym Polski.

Następnie poseł Babiński wraz z małżonką podejmowały bankietem członków zarządu towarzystwa.

Wyróżnienie prof. W. Rosego

Nowy dyrektor szkoły studiów słowiańskich w Londynie

LONDYN. Dotychczasowy dyrektor szkoły studiów słowiańskich i wschodnio-europejskich przy uniwersytecie londyńskim prof. sir Pares ustępuje ze swego stanowiska przy końcu rb. i przechodzi w stan spoczynku. Następcą jego mianowany został prof. W. Rose, który obecnie zajmuje w szkole studiów słowiańskich i na uniwersytecie londyńskim katedrę historii i literatury polskiej. Prof. W. Rose, który jest Kanadyjczykiem z pochodzenia, spędził szereg lat w Polsce, na G. Śląsku i w Krakowie i jest doktorem filozofii uniwersytetu krakowskiego. Dr. Rose jest jednym z najbardziej zasłużonych pionierów nauki o Polsce wśród społeczeństwa brytyjskiego

i mianowanie go na zaszczytne stanowisko dyrektora szkoły studiów słowiańskich i wschodnio-europejskich na uniwersytecie londyńskim wywoła niewątpliwie w Polsce żywe zadowolenie.

Polowanie reprezentacyjne w Goedoeloe

BUDAPESZT. Włoski minister Spraw Zagranicznych hr. Ciano rankiem dnia poniedziałkowego złożył wizytę ministrowi Spraw Zagranicznych hr. Csaky, po czym obaj odwiedzili premiera Imredy. Rozpoczęta wówczas rozmowa trzech mężów sta-

prosząc jakby w modlitwie: Dosiego Roku!

My tu, bracia w Narodzie Polskim, przechodzimy ciężki adwent, ponury, zimny, rozpaczliwy — a jednak: „Gwiazda nowa Jakubowa wypuściła promienie, ciemne błędy gasząc wszędy...“ Ot właśnie, na czym zależy. Błędy, błędziki, słabości, słabostki jakby robak wze-

rają się w żywe ciało nasze, podkopują nasze siły żywotne. Wobec opłatka, który nas w braterskiej miłości jednoczy i hartuje, powiedzmy sobie: Dość tego! Hej, ramię do ramienia, pójdziemy zwartą masą na wzór tych i owych — promienistych i wykrzyknemy na cały świat: „Żądamy!“

I zwyciężymy.

W KILKU WIERSZACH...

Przed wysłaniem przedstawiciela Belgii do Burgos

BRUKSELA. Przybył do Brukseli oficjalny delegat rządu gen. Franco celem przeprowadzenia z premierem Spaakiem rokowań w sprawie wysłania reprezentanta Belgii do Burgos.

Wotum zaufania dla polityki zagr. Chamberlaina

LONDYN. Izba Gmin na dyskusji odrzuciła 340 głosami przeciwko 143 wniosek Labour Party o wyrażenie wotum nieufności polityce zagranicznej rządu.

Krwawe starcie Węgrów z Słowakami

KOSZYCE. Na odcinku granicznym pomiędzy miejscowościami Slamo i Kuźnica doszło do krwawego starcia między Węgrami a Słowakami. Po obu stronach są zabici i ranni.

Tragiczna śmierć pilota w wypadku

RZYM. Wodnosamolot, na którego pokładzie znajdowało się 5 ludzi, zmuszony był wodować na południe od Sante Maria di Leuca. W wypadku tym zginął pilot.

Liczba mieszkańców Rzymu

RZYM. Gazeta urzędowa podaje, że ludność włoska, zamieszkała w metropolii w dniu 30 listopada rb., wyniosła 44.749 tysięcy mieszkańców.

Katastrofa samolotowa

BOERNE (stan Texas). Wydarzyła się tu katastrofa samolotowa. Aparat stanął w płomieniach, przy czym 4 osoby poniosły śmierć.

Wybuch w prochowni

TOKIO. Skutkiem wybuchu w prochowni pod Tokio, zabitych zostało 13 robotników. Wybuch spowodował pożar, który zniszczył całkowicie 4 budynki prochowni. Siła wybuchu była tak wielka, że w okolicznych domach wyleciały szyby.

Na drugiej półkuli

Obrady przedstawicieli państw amerykańskich w Limie, stolicy Peru nad brzegami Oceanu Spokojnego, są wyrazem pokojowej i zacieśniającej się współpracy wszystkich państw amerykańskich. Współpraca ta od pewnego czasu, a ściśle biorąc od lat pięciu, czyli od czasu zmiany polityki Stanów Zjednoczonych wobec ich bliższych i dalszych sąsiadów z kontynentu amerykańskiego, wkroczyła rzeczywiście na realne tory.

Dawną bowiem zasadą polityki Stanów Zjednoczonych wobec pozostałych państw amerykańskich było stałe mieszanie się do ich spraw wewnętrznych i do ich wzajemnych stosunków między sobą. Miało to na celu umacnianie politycznych i gospodarczych wpływów USA na całym kontynencie amerykańskim. Stany Zjednoczone wykazywały w tym kierunku każdą okazję, a tych nie brakło, bo dostarczały ich ustawiczne przewroty, rewolucje i zamachy stanu, których widownią są tak często państwa i państewka środkowo- i południowo-amerykańskie.

Niektóre z tych rewolucyj i przewrotów były nawet wprost wywoływane obcą interwencją tych lub innych kapitalistów, wobec których dochodzące do władzy grupy zaciągały połączone z obopólną korzyścią zobowiązania. Często interweniował również bezpośrednio Waszyngton, co szczególnie jaskrawe formy przybierało wobec maleńkich lądowych lub wyspiarskich republik środkowo-amerykańskich. Karne ekspedycje lub działa floty wojennej USA często zmuszały republiki te do kapitulacji.

Ta polityka Stanów Zjednoczonych wywoływała protesty. Na kongresie wszechamerykańskim w Montevideo w r. 1933 wybuchła prawdziwa burza z powodu interwencji „wujka Sama“ na Kubie, gdzie wypędzono prezydenta *Mochado* i jego następcę *Cespadesa*, a na czele rządu stanął sierżant *Battista*. I wówczas to prezydent *Roosevelt*, który właśnie w tym czasie przejął władzę od *Hoovera*, zaniechał interwencji na Kubie i skierował politykę Stanów Zjednoczonych wobec pozostałych państw Ameryki na zupełnie inne tory.

Wkrótce potem Stany Zjednoczone uroczystym oświadczeniem wyrzekły się prawa zbrojnej interwencji na terytorium niezawisłych republik amerykańskich, nawet w wypadku naruszenia praw własności obywateli Stanów.

Zmiana kursu polityki USA odbiła się korzystnie na całokształcie stosunków między państwami Ameryki. Wielka konferencja wszechamerykańska, jaka z inicjatywy *Roosevelta* zebrała się w grudniu r. 1936 w stolicy Argentyny, Buenos Aires, miała już przed sobą wiele realniejsze, niż poprzednie konferencje, widoki.

Konferencja ta, otwarta w obecności przybyłego specjalnie w tym celu prez. *Roosevelta*, którego ludność argentyńska witała owacyjnie, zakończyła się podpisaniem specjalnego wszechamerykańskiego paktu pokojowego oraz osiągnęła trwałe rezultaty w ustaleniu zasad współpracy politycznej, kulturalnej i gospodarczej.

Szczególnie jeśli chodzi o dziedzinę gospodarczą, to pokojowa współpraca bogatych i przemysłowych Stanów Zjednoczonych z ubogimi, ale posiadającymi kolosalne możliwości rozwojowe na przyszłość państwami Ameryki Południowej ma przed sobą wielkie widoki.

KRAKÓW. Z powodu zgonu prof. dr. *Stanisława Wróblewskiego* nadesłali do Polskiej Akademii Umiejętności kondolencje:

Prezydent Rzeczypospolitej prof. *Ignacy Mościcki*, wicepremier *Kwiatkowski* w imieniu Rządu Rzplitej, minister Sprawiedliwości *Grabowski*, minister W. R. i O. P. prof. *Wojciech Świętosławski*, marszałek Senatu *Bogusław Miedziński*, marszałek Sejmu prof. *Wacław Makowski*, prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa gen. *Jakub Krzemiński*, podsekretarze stanu i inni.

Nadeszły poza tym depeze od Polskiej Akademii Literatury oraz od szeregu instytucji naukowych.

Liczny szereg depez kondolencyjnych nadszedł od przedstawicieli nauki z wszelkich dziedzin wiedzy zarówno z kraju jak i zagranicą.

Pogrzeb ś. p. prof. dr. *Wróblewskiego* odbędzie się w czwartek, 22 bm., o godz. 14-ej z kaplicy cmentarza rakowickiego. Tego samego dnia o godz. 10-ej rano w kościele Mariackim odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne.

Zgodnie z życzeniem Zmarłego, na pogrzebie nie zostaną wygłoszone żadne przemówienia.

Przed zmianami w rządzie W. Brytanii

LONDYN. Dzienniki londyńskie udzielają dużo miejsca informacjom o mającej nastąpić wkrótce rekonstrukcji gabinetu. Źródłem tych wiadomości są ujawnione starania niektórych młodszych członków rządu, aby premier *Chamberlain* poczynił zmiany na stanowiskach ministra Wojny i ministra Koordynacji Obrony. Głównym rzecznikiem tych młodszych ministrów jest parlamentarny podsekretarz stanu do spraw handlu zagranicznego *Hudson*, który odbył z premierem w ubiegłym tygodniu dwie rozmowy, przedstawiające mu poglądy szeregu popierających *Hudsona* młodszych ministrów. Ministrowie ci domagają się przede wszystkim ustąpienia ministra Wojny *Hoare-Belisha*, twierdząc, że jest on odpowiedzialny za niedostateczne przygotowanie W. Brytanii w zakresie działań przeciwlotniczych. Również sir *Thomas Inskip*, minister Koordynacji Obrony, atakowany jest przez młodszych kolegów z rządu, którzy ponadto zwracają się przeciwko lordowi *Wintertonowi* za niedostateczną aktywność w czasie, gdy zajmował on się w charakterze pomocniczym dozbrojeniem w

lotnictwie. *Hudson* i jego grupa twierdzą, że ci 3-ej ministrowie są głównie odpowiedzialni za niedociągnięcia w obronie W. Brytanii. Premier *Chamberlain* wysłuchał uwag *Hudsona* i zapowiedział, że zajmie się tą sprawą w czasie przerwy świątecznej, ale podkreślił od razu, że gdyby doszedł do przekonania, iż zmiany muszą być poczynione, to nie przeprowadzi ich wcześniej niż po powrocie z Rzymu w drugiej połowie stycznia. Dzienniki zapowiadają, iż rekonstrukcja, jaką ewentualnie premier *Chamberlain* wówczas przeprowadzi, obejmie stanowiska ministra Wojny i ministra Koordynacji Obrony, stanowisko, które obecnie zajmuje lord *Winterton*, a więc kanclerza księstwa Lancasteru, a także stanowisko prezydenta rady, którym jest obecnie lord *Runciman*. Jest rzeczą mało prawdopodobną, aby min. *Hoare-Belisha* w ogóle ustąpił z rządu. Raczej spodziewać się należy, iż w razie rekonstrukcji gabinetu min. *Hoare-Belisha* obejmie inny resort. Co się tyczy sir *Thomasa Inskipa*, to prawdopodobnie przejdzie on na stanowisko lorda kanclerza.

Katastrofa w kopalni

pochłonęła 14 górników

MONTREAL. W miejscowości Sydney Mines w prow. Nowej Szkocji zginęło w katastrofie kopalnianej 14 ludzi. Ciężko rannych wydobyto około 50, a kilkudziesięciu było ciężko pokaleczonych. Powodem katastrofy było urwanie się kabla, na którym spuszczano w głąb szybu, idącego daleko pod wody Oceanu Atlantyckiego, kil-

kadziesiąt wagoników, w których 200 robotników jechało do pracy. Po urwaniu się kabla wagoniki zaczęły posuwać się z szaloną szybkością tak, że wyskakiwanie w wąskim szybie równało się kallectwu, a co najmniej potłuczeniu. Wielu jednak górników wyskakiwało. Im później ktoś się zdecydował, tym drożej za to płać, w końcu po zjechaniu około 10.000 stóp w głąb wagoniki się wykołowały i zamieniły w stos połamanych desek i pogiętych sztab, a jadący nimi zostali zmiażdżeni. Dla mieszkańców miasteczka wiadomość była tym straszniejsza, że robotników tych przed zjechaniem w głąb żegnano ze specjalną radością. Jechali oni bowiem do pracy, aby zarobić na wydatki świąteczne i zarząd kopalni w tej intencji przyjął na ten okres większą ilość górników, niż zwykle, dając pierwszeństwo ludziom żonatym i mającym dzieci. W kopalni tej pracuje wielu Polaków, lecz wśród nazwisk zabitych nie ma ani jednego nazwiska polskiego. Możliwe, że są wśród rannych.

Katastrofa ta jest jedną z większych w kopalniach węgla Kanady.

Sprawy Ameryki Południowej nie są również obojętne dla Europy. Kraje te są olbrzymim magazynem wszelkiego rodzaju surowców (Ameryka dysponuje przeszło połową surowców całego świata), oraz przedstawiają teren o kolosalnych możliwościach imigracyjnych.

Wydaje się rzeczą pewną, że w miarę dojrzwania do rozwiązania pewnych zagadnień surowcowo-gospodarczych jak i emigracyjnych (w tym i kwestii żydowskiej), współpracą z Ameryką Południową będą się również musiały interesować coraz bliżej i państwa europejskie, z których dotąd jedynie Anglia, Niemcy i częściowo Włochy odgrywają tam większą rolę.

Poddanie się b. kierownika „Żelaznej Gwardii“

CZERNIOWCE. Prasa donosi, że b. przewodca studentów na Bukowinie i kierownik „Żelaznej Gwardii“ okręgu Chocim, *Basile Posteuca*, od dłuższego czasu poszukiwany przez policję rumuńską, nadesłał do namiestnika królewskiego w Czerniowcach list, w którym wyraża swą wierność dla tronu i wyrzeka się w przyszłości działalności politycznej. Następnego dnia *Posteuca* oddał się do dyspozycji władz.

Zamknięcie 2-ch gazet węgierskich

CZERNIOWCE. W Oradea Mare (Siedmiogród) zakazano wydawnictwa 2-ch gazet mniejszości węgierskiej: „*Magyar Lapok*“ i „*Neplap*“. Jak wiadomo, przed niedawnym czasem władze rumuńskie aresztowały wydawcę tych gazet, kanonika dr. *Scheffelera*, w chwili, gdy usiłował przekroczyć granicę rumuńsko-węgierską.

„Tydzień Matki“ w Portugalii

LIZBONA. W związku z zakończeniem „Tygodnia Matki“ prezydent Portugalii wręczył rodzicom liczne potomstwa nagrody w wysokości 2.000 eskudów każda. Nagrody otrzymali: małżonkowie *Mangua* — 26 dzieci, z czego 14 żyjących, małżonkowie *da Silva* — 16 dzieci, z czego 14 żyjących, małż. *Baptista* — 15 dzieci, wszystkie żyjące, małż. *Ramos* — 18 dzieci, z czego 14 żyjących, małż. *Quintela* — 16 dzieci, z czego 15 żyjących i małż. *Venancio* — 15 dzieci, wszystkie żyjące.

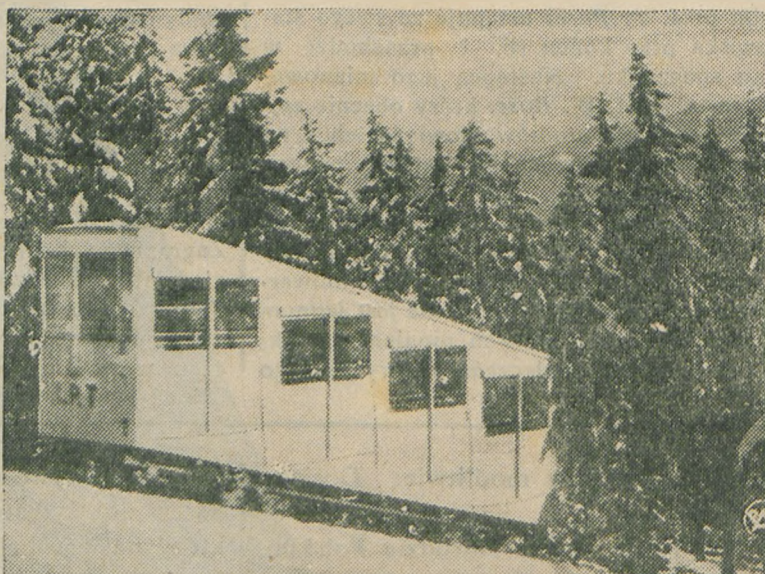
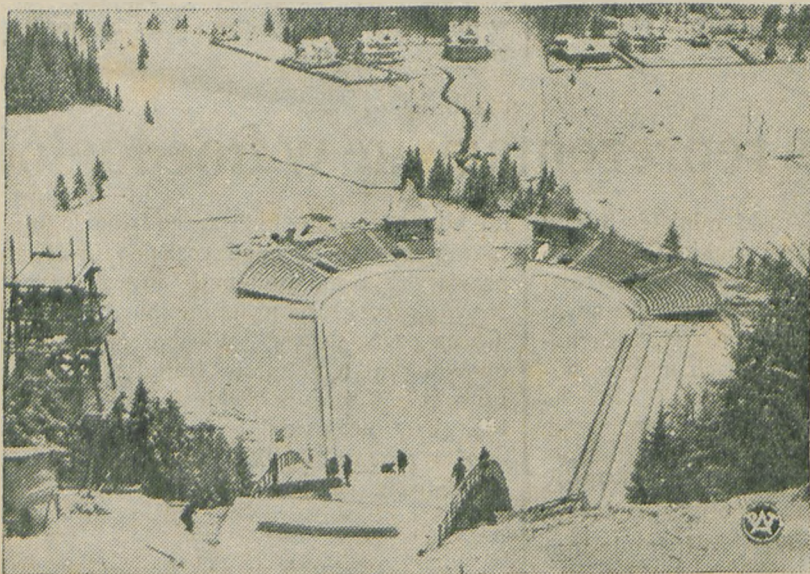
17 milionów mieszkańców ma Turcja

STAMBUŁ. Według statystyki urzędowej, Turcja liczy około 17 milionów mieszkańców. Z tej liczby urodziło się zagranicą 962.159 osób, 367.801 osób w Grecji, 227.464 w Bułgarii, 158.145 w Jugosławii, 69.798 w Rosji, 61.149 w Rumunii, 13.247 w Syrii, 11.476 w Iranie (Persja), 12.251 w Albanii, 5.166 w Anglii, 7.146 we Włoszech, 2.331 w Iraku, 2.186 we Francji, 1.127 na Węgrzech, 1.490 w Hedżasie itd. W Polsce urodziło się 304 obywateli tureckich.

Najwyższą liczbę urodzeń wykazują kraje bałkańskie, skąd znaczna liczba re-emigrantów powróciła ostatnimi laty do Turcji.

Manifestacja studentów hinduskich

RANGOON. Podczas rozpraszania manifestantów, składających się z młodzieży, około sto osób zostało poturbowanych. Manifestacja odbyła się w dzielnicy, gdzie mieszczą się główne gmachy rządowe. Większość szkół na jakiś czas zamknięto.

Inwestycje Ligi Popierania Turystyki w Zakopanem

W dniu 20 grudnia odbyło się w Zakopanem poświęcenie szeregu inwestycji Ligi Popierania Turystyki.

Zdjęcie po lewej: nowowzniesiony stadion wraz z trybunami na skoczni narciarskiej na Krokwi, gdzie odbędą się Międzynarodowe Narciarskie Mistrzostwa Świata. Zdjęcie po prawej: wagonik kolejki widokowej na tle lasu i wysokich Tatr.

Jaka będzie pogoda?

(Według instytutu meteorologicznego Rzeszy we Wrocławiu)

Pogoda na czwartek, 22 bm.: Wiatry południowo-wschodnie, przeważnie pochmurno, okresami opady śnieżne, przejściowy wzrost temperatury.

Według kalendarza — początek zimy.

KRONIKA LOKALNA

Niech odpoczywa w pokoju!

ZAKRZEWO. W niedzielę, dnia 18-go grudnia zmarł nagłą śmiercią po operacji na ślepą kışkę uczeń klasy II Polskiego Gimnazjum w Kwidzynie

ś. p. Czesław Horst.

Był dobrym uczniem i miał zaledwie lat 13. W wiosce rodzinnej w Zakrzewie uczęszczał do szkoły polskiej. Skończywszy lat 11, wstąpił do Polskiego Gimnazjum w Bytomiu. Po otwarciu Polskiej Uczelni w Kwidzynie, przeszedł do Kwidzyna, gdzie się wzorowo sprawował. Stąd go też Pan Bóg po krótkich cierpieniach w swoją opiekę zabrał.

Pogrzeb odbędzie się dziś, w czwartek, 22 grudnia br. o godz. 9-tej w Zakrzewie.

Cygan na ławie oskarżonych

ZŁOTÓW. Tutejszy sąd okręgowy skazał 54-letniego cygana Pawła A. z Złotowa na 2 tygodnie więzienia. Cygan ten skradł w październiku br. deski z rusztowania murarskiego, ustawionego na dziedzińcu biblioteki przy placu Blüchera. Oskarżony tłumaczył się, że kradzieży dokonał z biedy. Przewód sądowy wykazał natomiast, że tłumaczenie syna puszczy węgierskiej nie polegają na prawdzie i podyktował mu wspomnianą karę dwutygodniowego aresztu.

Tragiczny upadek z wozu

CZYSZKOWO. Gospodarz Klawitter udał się furmanką do Lipki. Schodząc z wozu poślizgnął się i złamał sobie nogę. Klawitter liczy 57 lat. Z powodu wypadku będzie musiał spędzić święta w lecznicy.

Po wygaśnięciu pryszczycy

BATORÓWKO. Po wygaśnięciu pryszczycy i przeprowadzeniu dezynfekcji zniesiono zarządzenia ochronne w Batorówku, Kleszczynie Nowej, Śmierdowie Krajeńskim i Stawnicy.

ZE ŚWIATA

Rekord zanurzenia się łodzi podwodnej

RZYM. W zeszłym tygodniu odbyły się we Włoszech próby nowo konstruowanej łodzi podwodnej. Łódź konstrukcji włoskiej, która nosi nazwę „Atropo“, pobiła rekord światowy, jeśli chodzi o zdolność zanurzenia w morzu. Osiągnęła ona mianowicie głębokość 106 metrów.

Zraniona antylopa przebodła rogami tygrysa

PRETORIA (Transval). Myśliwi, którzy powrócili z polowania w tutejszych puszczech, opowiadają o ciekawej walce śmiertelnie pokaleczonej antylopy z tygrysem. Walka, której świadkami byli myśliwi, zakończyła się śmiercią obydwóch zwierząt. Antylopa ostatnimi siłami wbiła rogi w tygrysa i zabiła go.

Wieże samobójców

BELGRAD. Wielką sensację w Belgradzie wywołało zarządzenie władz, zakazujące wstępu do wieży kościoła św. Stefana w Zagrzebiu. Przyczyną

Święta Bożego Narodzenia w bieli śnieżnej

Nagła fala ostrych mrozów, jaka nawiedziła w ostatnich dniach niemal całą Europę, nie wykazała na szczęście charakteru długotrwałego. Już po kilku dniach termometr wykazywał na Śląsku i innych prowincjach Rzeszy znaczny wzrost temperatury, dzięki nagłemu pojawieniu się od Europy południowej ciepło-dżdżystej fali powietrza górskiego. Ciż barometryczny na wysokości 8000 metrów wykazuje dalszy wzrost ciepłoty tak, iż w najbliższym czasie spodziewać się należy licznych opadów śnieżnych. W Bawarii i Sudetach

spadły już pierwsze śniegi, a we Francji powłoka śnieżna wynosi już nawet w niektórych okolicach... pół metra. Ponieważ górna warstwa ogrzanego powietrza nadciąga w rejon mroźnych okolic, zaznaczy się gęste zachmurzenie, po czym liczne opady śnieżne.

O ile powyższe przewidywania meteorologów spełnią się, tegoroczne święta Bożego Narodzenia przywdzieją szatę śnieżną, podnosząc tym samym urok tej radosnej rocznicy przyścia na świat Zbawiciela świata.

Odra w okowach lodu

OPOLE. Silne mrozy utrudniły znacznie żeglugę na Odrze. W niedzielę zawiadomiono drogą radiową wszystkie statki na Odrze, by szybko schroniły się do najbliższych portów. Górną Odrę pokrył lód tak, że w poniedziałek musiano wstrzymać żeglugę całkowicie. W dolnym biegu Odry kursują jeszcze tylko większe parowce. Wobec zapowiedzi dalszych mrozów, należy liczyć się z

całkowitym wstrzymaniem żeglugi także na tym odcinku.

Odra we Wrocławiu jest prawie całkowicie pokryta lodem.

W Opolu, gdzie prąd Odry jest ostrzejszy, płyną środkiem rzeki gęste kry lodu. Właściciele łodzi przewoźnych i galarów ponoszą skutkiem przymusowego wstrzymania żeglugi duże straty.

Zniesiono nakaz kagańcowy

PIŁA. Swego czasu stwierdzono w Pile na początku listopada br. wypadek wścieklizny. Z tego powodu wydano surowe przepisy ochronne. Obecnie zniósł urząd policyjny zarządzenia swe i to w dniu 16 grudnia br. Psy będzie można więc prowadzić bez kagańca i gdzie ruch uliczny pozwoli — bez uwięzi.

Szofer przejechał kobietę i zbiegł

WAŁCZ. Pewien samochód natrafił na szosie do Jastrowia na kobietę, niejaką Kutzową z Głowaczewa, leżącą nieprzytomnie w przydrożnym rowie. Szofer samochodu odwiózł ją do lecznicy w Wałczu. Badania wykazały, że Kutzowa, wracając rowerem do domu, została najechnana przez samochód, jadący w kierunku Berlina. Przy zderzeniu została nieszczęśliwa zrzucona z roweru tak, że złamała sobie rękę. Tożsamość niesumiennego szofera da się łatwo ustalić, gdyż na miejscu wypadku odnaleziono tablicę z numerem samochodu.

Od wódki rozum krótki

GRONOWO. Pod wpływem alkoholu jest człowiek zdolny do różnych rzeczy i przestępstw, za które musi później gorzko odpokutować. Przekonali się o tym dwaj robotnicy z Gronowa. Podczas pijatyki w jednej z miejscowych karczem doszło — jak to przy kieliszku bywa — do niepotrzebnych nieporozumień pomiędzy nimi, a trzecim kolegą. Od wódki krew gorąca, a rozum

Z życia Towarzystw

W dniu 26 grudnia urządza Chór Kościelny w Zakrzewie na sali Domu Polskiego

WIECZÓR GWIAZDKOWY

połączony z zabawą taneczną. Na program składają się 5-aktowe Jasełka z śpiewami i muzyką, odegrane przez członków chóru, kolędy i inscenizacje. Początek o godz. 18-tej. Na obchód ten wszystkich Rodaków serdecznie zapraszamy.

Zarząd.

krótki — hejże więc na Soplicę!... Napadli swego towarzysza, porachowali mu żebra, łamiąc przy tym jedno z nich. Nie odbyło się również bez tradycyjnej w tym wypadku dziury w głowie. Obecnie sąd ławniczy w Pile podyktował im karę grzywny i to w wysokości 150 i 160 RM. Przydałyby się robotnikom one mareczki na zbliżające się święta Bożego Narodzenia.

Zaginęła bez wieści

CZARNE. Wdowa Schmöckel z Czarnego, licząca lat 86, opuściła w ubiegły piątek rano swe mieszkanie i do dziś nie powróciła do domu. Przypuszcza się, że sędziwa kobiecina uległa jakiemś wypadkowi.

Afera szpiegowska w Finlandii

HELSINKI. „Lokalanzeiger“ donosi z Helsinek, że afera szpiegowska na rzecz Sowietów wykryta w Finlandii, zatacza coraz szersze kręgi. Władze fińskie przeprowadziły szereg aresztowań, przy czym w większości wypadków chodzi o ubogich rybaków fińskich, których już to terorem, już to pieniędzmi nakłoniono do szpiegowania na rzecz Sowietów. Fińskim organom policyjnym udało się odkryć radiową stację nadawczą, za pomocą której szpiedzy pozostawali w stałym kontakcie z Sowietami.

Prócz więzienia kara chłosty

LONDYN. Jeden z sędziów w Birmingham skazał recydywistę — rabusia na karę więzienia i na karę chłosty, uzasadniając swój wyrok tym, że samo więzienie nie poprawi złoczyńcy, natomiast kara chłosty niewątpliwie osiągnie swój rezultat.

Żywność gromadzić będą w kopalniach

LONDYN. Nieczynne kopalnie w Walii przejęte będą niebawem przez rząd Wielkiej Brytanii i zamienione na wielkie składy żywnościowe w razie wybuchu wojny. Głębokie tunele będą

Uratowany w ostatniej minucie życia przez stalowe płuco

LONDYN. Do chorej 36-letniej kobiety, która walczyła ze śmiercią, przybył lekarz dr Belam, który w karetce pogotowia przywiózł t. zw. stalowe płuco. Karetka pędziła przez ruchliwe ulice Londynu z szaloną szybkością, nie zważając na sygnały świetlne. Jak szalone było tempo i jaką zwracało uwagę świadczy fakt, że po drodze numer auta zapisało 16 policjantów. Momentalnie po przybyciu do konającej pacjentki lekarz zastosował stalowe płuco, którego użycie dało błogosławione wyniki. Po 15 minutach lekarz stwierdził, że pacjentkę będzie już można odwieźć do szpitala celem poddania jej dalszym zabiegom.

Katastrofa statku hiszpańskiego

PARYŻ. Z Tuluzy donoszą, że hiszpański statek-cysterna „Le Fac 61“ rzucony został na skutek silnej burzy na mieliznę koło St. Pierre w pobliżu Sete. Dotychczas nie zdołano uratować -38- mio osobowej załogi, znajdującej się na pokładzie statku, albowiem niezwykle nieprzychylnie warunki atmosferyczne nie zezwalały łodziom ratunkowym dopłynąć do statku. Wszelkie usiłowania, podjęte w tym kierunku pozostały bezskuteczne i załoga znajduje się w dalszym ciągu w wielkim niebezpieczeństwie. Statek „Le Fac 61“ znajdował się w drodze z Barcelony do Sete, skąd miał zabrać większy ładunek ropy.

Ewolucje akrobatyczne

samolotów bez silnika

WASZYNGTON. Pod Waszyngtonem wypróbowano przed kilku dniami 6 samolotów, które startowały i wykonywały ewolucje w powietrzu bez pilotów. Samoloty te były kierowane drogą radiową i zapomocą specjalnej stacji nadawczej, obsługiwanej przez wyszkolonych w tym kierunku pilotów. Kilugodzinne próby wypadły bardzo dobrze. Zgromadzone na lotnisku tłumy widzów podziwiali karkołomne ewolucje, wykonywane z niesłychaną dokładnością. Praktyczne zastosowanie wynalazku kierowania samolotami zapomocą radia jest dużą rewelacją, przede wszystkim dla fachowców z dziedziny lotnictwa wojennego. Bezpośrednio przy próbach, samoloty te zostały wykupione przez dowództwo sił zbrojnych USA, z czego 3 przeznaczono celem przeprowadzenia dalszych prób ich zastosowania do dyspozycji sił zbrojnych lądowych, a 3 do sił zbrojnych morskich. Jak przypuszczają, wynalazek ten będzie miał duże zastosowanie przy bombardowaniu wielkich miast, przy czym wygaszenie światła w miastach będzie stanowić podobno bardzo nieznaczną przeszkodę. W najbliższym czasie kilka takich samolotów będzie użytkowane jako cel do ćwiczeń artylerii przeciwlotniczej.

przerobione na spichlerze. Nagromadzone tam zapasy żywnościowe będą bezpieczne przed nalotami aeroplanów.

10 ton szczęścia

DUBLIN. Niedaleko miasta Cork w Irlandii znajdują się kamieniołomy. W całym świecie anglosaskim panuje głęboko zakorzeniony przesąd, że każdy odłamek tej skały przynosi szczęście posiadaczowi.

Niedawno pewien Amerykanin, nazwiskiem Mayberg, poprosił swego przyjaciela, aby mu przywiózł kamień z Cork. Niebawem otrzymał telegram z Irlandii: — Kupiłem ci cały kamieniołom.

Mayberg, sądząc, że to żart, oddepeşował: — Przyślij mi 10 tonn. — Jakież było jego przerażenie, gdy owe 10 tonn czarodziejskiego kamienia znalazło się przed jego domem w Los Angeles.

Klnąc w duchu swego przyjaciela, myślał, co zrobić z taką ilością bezwartościowego towaru. W końcu zdecydował się złożyć cały ładunek w szopie, ociosać w różne brykiety, ze stemplem, stwierdzającym ich pochodzenie, i zaczął sprzedawać na sztuki.

Ponieważ zrobił na tym fortunę, nikt nie może wątpić, że kamienie z Cork istotnie przynoszą szczęście.

Tragedia latarnika

LONDYN. We wszystkich dziennikach londyńskich zamieszczono w ostatnich dniach notatki o tragedii latarnika z wieży sygnałowej w Eddystone, który przez kilka dni drogą radiową wzywał pomocy bezskutecznie. Powodem rozpaczliwych alarmów była ciężka choroba, mimo której nie mógł opuścić swej odpowiedzialnej placówki. Dwaj jego pomocnicy nieopatrznie udali się łodzią na wycieczkę przybrzeżną, z której z niewiadomych przyczyn nie powrócili. Po pięciu dniach pojawiły się opodal latarni dwie łodzie ratunkowe, które z wielkim trudem i narażeniem życia załogę dotarły do latarni. Wyczerpany latarnik bezpośrednio po przybyciu pomocy zemdlął z wyczerpania.

Gangsterzy w Szkocji

GLASGOW. Jak wynika z doniesień prasy angielskiej, Ameryka nie ma bynajmniej monopolu na gangsterów. W Glasgow, największym mieście Szkocji, dokonano w biały dzień śmiałego napadu na urząd pocztowy. Dwóch ludzi uzbrojonych w rewolwery wtargnęło do urzędu w godzinach popołudniowych, jeden z nich sterroryzował urzędników, a drugi przeskoczył przez barierkę i otworzywszy szuflady, napał sobie kieszenie banknotami, po czym szybko zbiegł, wskoczywszy do auta odjechali w kierunku centrum miasta. Na podstawie opisu duchownego, na którego się natknęli przy ucieczce, oraz urzędników pocztowych łatwo sporządzono opis gangsterów i ich samochodu, drogą radiową zawiadamiając cały kraj o ich wyglądzie.

Po dwudniowym małżeństwie renta wdowia

WASZYNGTON. Skromna urzędniczka telefonów w jednym z miasteczek amerykańskich, zarabiająca 20 dolarów tygodniowo, zdobyła serce znanego amerykańskiego milionera, Daniela Dodge. Niestety młodemu stadłu nie danym było długo cieszyć się wzajemnym szczęściem. W czasie podróży noślniej, na drugi dzień po zawarciu małżeństwa, młoda para uległa katastrofie samochodowej, z której pani Dodge wyszła z lekkim jedynie obrażeniami, podczas gdy mąż jej został na miejscu zabity. Obecnie wdowa otrzymuje z procentów od kapitałów męża rentę wdowią w wysokości 1 250 dolarów tygodniowo.

50-letnia kobieta porodziła bliźniaczki

DETROIT (USA). James Hornshav, liczący lat 69, dumny jest bardzo z tego, że żona jego Grace, licząca 50 lat, porodziła bliźniaczki, które są drugimi w ostatnich 20-tu miesiącach. Kobieta porodziła dwóch chłopców, którzy są trzynastymi dziećmi z dwóch małżeństw Hornshav'a. Dziewięcioro dzieci porodziła obecna jego żona.

W Holandii żyje 21 starców stuletnich

AMSTERDAM. Holandia liczy obecnie 21 starców w wieku 100 i więcej lat. Najstarszą obywatelką tego kraju jest wdowa A. Smith, która w tym roku obchodziła swe 103 urodziny w otoczeniu 2 dzieci 17 wnuków i 32 prawnuków.

Skóry szczurów na tornistrach

TOKIO. Praktyczni Japończycy potrafili znaleźć zastosowanie dla skóry szczurów. Jak donosi angielska prasa, japońskie ministerstwo wojny ogłosiło obecnie szereg przetargów, na wojskowe tornistry, pokryte skórą szczurów. Podobno skóra ta po odpowiedniej wyprawie, nadaje się znakomicie na pokrywanie tornistrów, ponieważ jest bardzo lekka i, wystawiona na deszcz bardzo długo nie przemaka, po czym schnąc nie kurczy się i nie łamie. W związku z tym znaleźli w większych miastach Japonii przedsiębiorcy, którzy prowadzą skup szczurów.

Międzynarodowy turniej hokejowy w Katowicach

Kraków pokonał reprezentację Berlina a Śląsk rozgromił Wiedeń

KATOWICE. W ub. niedzielę odbył się w Katowicach międzynarodowy turniej hokejowy. Był to dzień bardzo interesujący i trzymał dość licznie zgromadzoną widownię mimo 18-stopniowego mrozu w ciągłym napięciu.

W pierwszym rozegranym meczu Kraków pokonał w sensacyjny sposób Berlin w stosunku 4:1 (2:0, 1:0, 1:1). Sukces Krakowa jest tym cenniejszy, jeśli zważy się, że grał on bez swej reprezentacyjnej obrony: dr. Kasprzaka i Michalika oraz Kowalskiego w ataku, których zastąpili gracze z rezerwy. Kraków grał w dodatku z 5 graczami w ataku. Berlin natomiast grał w bardzo silnym składzie, przy czym w składzie jego nie brakło reprezentantów Rzeszy z bramkarzem Hoffmanem, Lueckem, Kelchem, Hilmanem oraz Jaeneckiem na czele.

W pierwszej tercji uwidacznia się przewaga Berlina, jednak Kraków dzięki rozumnej taktyce, polegającej na obronie własnej bramki oraz stosowaniu wypadów, zdołał uzyskać dwie bramki z wypadów Marchewczyka oraz Kopczyńskiego.

W drugiej tercji Berlin dąży do zmiany wyniku, co mu się jednak nie udaje, a przeciwnie wypad Muszyńskiego z obrony kończy się bramką dla Krakowa, przy czym Muszyński w piękny sposób sforsował 4-ch graczy Berlina z Jaeneckiem.

Trzecia tercja należała do najciekawszych. Energiczne ataki Berlina odparte zostają przez Kraków, który całą swą grą nastawił na obronę własnej bramki. W ostatnich minutach gry Wołkowski, najlepszy niewątpliwie gracz, inicjuje wypad, który udaje mu się w zupełności, tak, że Kraków zdobywa czwartą bramkę i schodzi z tafla, przy żywiołowej owacji widowni jako zwycięzca. Jedyną bramkę dla Berlina zdobył Wikling.

Drugi mecz zakończył się nie mniej sensacyjnie, niż pierwszy. Katowice rozgromiły Wiedeń w stosunku 8:3 (1:2, 3:1, 4:0).

W pierwszej tercji Katowice mają wprawdzie przewagę, jednak Wiedeń z wypadów zdołał uzyskać dwie bramki i zakończył tercję na swą korzyść.

Druga tercja upływa pod znakiem gry

wyrównanej, natomiast w trzeciej tercji Śląsk ma zdecydowaną przewagę i panuje niepodzielnie na tafli.

Widzów mimo zbyt zimnej pogody zebrało się ok. 2.000.

Szwajcaria pokonała Francję 11:0

ZURYCH. W międzypaństwowym meczu hokejowym Szwajcaria pokonała Francję 11:0 (6:0, 2:0, 3:0). Jest to piąte zwycięstwo Szwajcarii nad Francją w hokeju, ale poraż pierwszy Francja została pokonana w tak wysokim stosunku.

Kanadyjczycy rozegrają dwa mecze w Polsce

KATOWICE. Sekcja hokejowa Dębu po otrzymaniu zezwolenia komisji dewizowej wysłała ostatnio do Londynu należność na poczet występu Kanadyjczyków w Polsce. Podkreślić należy, że Kanadyjczycy wystąpią w Polsce jednak dwukrotnie, a nie jeden raz, jak projektowano pierwotnie.

Bokerzy berlińscy w meczu z Poznaniem

POZNAŃ. W dniu 5 stycznia w Poznaniu odbędzie się międzymiastowy mecz bokserski Poznań—Berlin.

Reprezentacja Berlina została już zastawiona w najsilniejszym składzie z mistrzem Europy Nürnbergiem na czele. Skład Berlińczyków notujemy w kolejności wag:

Hietzsch, Schiller, Graaf, Nürnberg, Radlewski, Campe, Kiefer, i Kleinholdermann.

Tragiczna śmierć wybitnego narciarza fińskiego

HELSINKI. W całym narciarskim świecie dobrze znany, wybitny fiński zawodnik w długodystansowych biegach narciarskich, Kalle Heikkinen, w czasie treningu upadł tak nieszcześnie, że doznane urazy spowodowały natychmiastową śmierć.

Heikkinen liczył lat 30 i w roku 1936 reprezentował Finlandię w olimpijskim turnieju narciarskim w Garmisch-Partenkirchen.

PROGRAM RADJOWY

Piątek

OGÓLNOPOLSKI

6,30 Pieśń poranna. 6,35 Gimn. 6,50 Plyty. 7,00 Dziennik poranny. 7,15 Plyty. 8,00 Aud. dla szkół. 11,00 Aud. dla szkół. 11,25 Plyty. 11,57 Sygnał czasu i hejnał 12,03 Aud. południowa. 15,00 Aud. dla młodzieży. 15,20 Poradnik sport. 15,30 Muzyka obiadowa. 16,00 Dziennik południowy. 16,05 Wiad. gospodarcze. 16,20 Rozmowa z chorymi 16,35 Plyty. 16,45 W kraju czardasza i tokaju. 17,00 Opowieść o Janie Sebastianie Bachu. 17,45 Plyty. 18,00 Aud. dla wsi 18,30 „Pan jest miłosierny”. 18,50 Chór Polskiego Radia. 19,15 Koncert rozrywkowy. 20,35 Aud. informacyjne. 21,00 „Na przyjęcie Pana” 21,15 Koncert symfoniczny. 22,30 Szkic literacki. 22,45 Plyty, 22,55 Przegląd prasy. 23,00 Wiad. dziennika wiecz. 23,05 Wiad. z Polski.

WROCŁAW

5,30 Plyty. 6,00 Gimn. 6,30 Królewiec 8,00 Pogad. i gim. 8,30 Kolonia. 9,00 Kolonia. 9,30 Wiad. 10,00 Monachium. 11,30 Wiad. 11,45 Pogad. 12,00 Koncert ork. wojsk. 13,00 Wiad. 13,15 Hamburg. 14,00 Plyty. 16,00 Koncert popołud. 18,00 Opowiad. 18,20 Koncert solistów. 18,50 Program na dz. nast. 19,00 Wes. aud. muz. 20,00 Wiad. 20,10 Koncert rozrywk. 21,00 Aud. dla Niemców zagranicą. 22,00 Wiad. 22,15 Wstawa. 22,30 Lipsk. 23,00 Lipsk.

Angielski generał od 18 lat żyje w poleskich odludziach

W Anglii w czasie wielkiej wojny znanym było dobrze nazwisko generała Carton de Viarta, który później dał się bliżej poznać i w Polsce, gdzie przebywał w 1919 roku najpierw jako angielski attache wojskowy, następnie jako człowiek misji wojskowej z ramienia rządu angielskiego w Warszawie. Od chwili przejścia na emeryturę, która nastąpiła wkrótce potem — słuch o generale Carton de Viart zaginął. Mało kto wie, że prowadzi on życie samotnika, zagubiony w lasach Polesia (Polska).

W czasie swego oficjalnego pobytu w Polsce gen. Carton de Viart był na polowaniach u ks. Karola Radziwiłła i tak mu się podobały poleskie odludzia, że po przejściu na emeryturę wydzier-

zawił od ks. Radziwiłła odludną osadę Prostyń i zamieszkał tam na stałe, wiódące życie niemal pustelnicze, czy jakiegoś leśnego człowieka.

Generał unika ludzi i bardzo niechętnie rozmawia na temat swojej przeszłości. Po polsku mówi z trudem. Jest zamiłowanym myśliwym, poluje poważnie na ptactwo. W swym skromnym gospodarstwie w Prostyni generał prowadzi specjalną hodowlę drobiu, w szczególności kur, których ma kilkadziesiąt sztuk. Do Anglii wyjeżdża bardzo rzadko, najwyżej raz do roku, przeważnie zimą. Wczesną wiosną wraca do swego Prostyń, gdzie rozpoczyna sezon polowania na ptactwo tradycyjnym ubiciem na tokach głuszca.

Morderca wyszedł z więzienia artystą

JACKSON (Michigan). Piętnaście lat temu Alfons Thomas został skazany na dożywotnie więzienie za zamordowanie policjanta. Z początku sprawiał on władzom więziennym wiele kłopotu i bynajmniej nie żałował za swe występki. Później jednakowoż naprawił się. Po piętnastu latach uciążliwej pracy zo-

stał artystą-malarzem, rzeźbiarzem i redaktorem. Przez sześć lat wydawał broszurę więzienną. Jego obrazy i rzeźby, a szczególnie artystycznie wykonane popiersie gub. Murphy, cieszą się wielkim powodzeniem. Dzisiaj w wieku 36 lat został ułaskawiony jako człowiek zupełnie naprawiony.

Fabrykacja potworków

W laboratoriach, zajmujących się sprawą płodu, uczeni pracują nad wytworzeniem nowych organizmów. Można to osiągnąć przez nadmierne oświetlenie pewnych części embrionów za pomocą radu lub promieni Rentgena.

W ten sposób powiodło się wytworzyć cały szereg potworków. Ostatnio dr Wolff, naświetlając w odpowiedni sposób szereg jaj kurzych, zatałował rozwój tkanki, oddzielającej od siebie oba skrzydła, wskutek czego wylęgło się kilka kurcząt, mających tylko po jednym skrzydle, przymocowanym do grzbietu.

W ten sposób dowiódł dr Wolff słuszności wygłoszonej poprzednio przez Geoffroy-Saint-Hilaire'a zasady, że dwa symetrycznie umieszczone organy mogą być zdegenerowane w jeden centralny o analogicznej strukturze.

Dotychczas nie umiano wprowadzić w nowe stworzenia choćby najdrobniejszych ulepszeń. Produkowane potworki są to istoty upośledzone, skazane z góry na przedwczesną śmierć.

†

ś. p.

Czesław Horst

nasz najdroższy syn, brat i wnuk, zmarł dnia 18 grudnia 1938 r., przeżywszy zaledwie lat 13.

W ciężkim smutku pograżeni
Rodzina

Kwidzyn, Zakrzewo, Osówka, Poznań, Bochum, Richtenberg, Tarnowskie Góry

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 22 bm, o godzinie 9-ej z domu żałobnego w Zakrzewie.

Redaktor naczelny Jan Langowski

Odpowiedz. za cały tekst redakcyjny, wybór matrycy i kliszy: Jan Langowski, Opole; za ogłoszenia: Maksymilian Lyrek, Biadacz. — Nakł. XI. 1938: 507 — Chwilowo obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 3.

DRUKI

wszelkiego rodzaju wykonuje szybko gustownie i tanio

Drukarnia

NOWIN

Opole